MALI PRIJATELJI

SVIJET MRAVA

HARUN YAHYA

Djeco !

Možda do sada nikada niste čuli kako velike sposobnosti imaju mravi i koliko su pametni. Čak su neki od vas mislili da su to obične bube koje cijeli dan idu tamo vamo, ništa ne radeći. Međutim, oni koji tako misle neka znaju da griješe, stoga što mravi, kao i mnoga druga živa bića, imaju njima specifičan način življenja i imaju krajnje začuđujuće sposobnosti. Eto, tako je i glavni junak ove knjige, Tarik, mogao od svoga malog prijatelja veoma dobro naučiti o svim detaljima njihovog života. Tarik je bio zaprepašten na ono što je naučio od svog prijatelja o životu mrava. Uredu, a zašto je Tarika to toliko čudilo? I ono što je najvažnije – ko je taj "mali prijatelj" koji je Tariku dao tolike informacije?

Sigurno vas to interesuje.

Stoga obavezno pročitajte ovu knjigu…

BILJEŠKE O AUTORU

Adnan Oktar, koji koristi pseudonim Harun Yahya, rođen je 1956. godine u Ankari. Od '80-ih godina naovamo napisao je niz djela iz oblasti vjere, nauke i politike. Napisao je veoma značajna djela koja iznose neosnovanosti teorije evolucije, obmanjivačke metode evolucionista i mračne povezanosti darvinizma sa krvavim ideologijama. Knjige Haruna Yahye usmjerene su ka širokoj čitalačkoj publici, bez obzira da li su oni muslimani ili ne, i bez obzira kojoj rasi i naciji oni pripadali. Zajednički cilj svih autorovih djela je podsticanje čitaoca na razmišljanje o temeljnim postavkama vjere, kao što su Allahovo postojanje, Negova jedinost i budući svijet (ahiret) i iznošenje neosnovanosti ateističkih sistema i njihove izopačene prakse. Do danas, oko 250 njegovih djela je prevedeno na 57 jezik. Djela Haruna Yahye će, uz Božiju pomoć, biti povod da ljude u XXI stoljeću dovedu do mira i spokojstva, čestitosti i pravde, do ljepota i blagodati, koji su opisani u Kur'anu.

بسم الله الرحمن الرحيم
الله
رسول
محمد

MALI PRIJATELJI

SVIJET MRAVA

HARUN YAHYA

BILJEŠKE O AUTORU

Adnan Oktar, koji koristi pseudonim Harun Yahya, rođen je 1956. godine u Ankari. Nakon osnovnog i srednjeg obrazovanja koje je stekao u Ankari, školuje se na fakultetu primijenjenih umjetnosti na Mimar Sinan univerzitetu i na filozofskom fakultetu Istanbulskog univerziteta. Od osamdesetih godina naovamo, napisao je niz djela iz oblasti vjere, nauke i politike. Autor je napisao veoma značajna djela koja iznose neosnovanosti teorije evolucije, obmanjivačke metode evolucionista i mračne povezanosti darvinizma s krvavim ideologijama.

Pseudonim Harun Yahya je nastao kao spomen i izraz poštovanja prema dvojici vjerovjesnika, Harunu i Yahyi, a.s., koji su se borili protiv demantirane jevrejske misli. Simbolika autorova korištenja Resulullahova pečata na koricama knjiga jeste u vezi sa sadržajem ovih knjiga. Pečat simbolizira Kur'an, kao posljednju objavu Allaha, dž. š., i vjerovjesnika Muhammeda, a.s., kao hatemu'l-enbijaa. Sva svoja djela autor je, također, zasnovao na dva osnovna temelja: Kur'anu i sunnetu Muhammeda, a. s. Na taj način on ima za cilj da kaže „posljednju riječ" koja će, jednu po jednu, pobiti sve temeljne tvrdnje ateističke filozofije i ideologije i u potpunosti ušutkati ateističke prigovore uperene protiv vjere. Resulullahov pečat je korišten kao dova namjere izgovaranja ove „posljednje riječi".

Zajednički cilj svih autorovih djela jeste širenje kur'anskih informacija i saopćenja širom svijeta i na taj način podsticanje ljudi na razmišljanje o temeljnim postavkama vjere, kao što su Allahovo postojanje, Njegova jedinost i budući svijet (ahiret) i iznošenje neosnovanosti ateističkih sistema i njihove izopačene prakse. Veliku pažnju privukla su djela Haruna Yahye u mnogim zemljama širom svijeta od Indije do Amerike, od Engleske do Indonezije, od Poljske do Bosne i Hercegovine, od Španije do Brazila. Djela, koja su prevedena na mnoge jezike poput engleskog, francuskog, njemačkog, bosanskog, talijanskog, španskog, portugalskog, pakinstanskog (urdu), arapskog, albanskog, ruskog, ujgurskog i indonežanskog prati široka čitalačka publika.

Ova djela bila su povod da mnogi ljudi postanu vjernici, a i povodom da mnogi učvrste svoje već postojeće vjerovanje. Svako ko pročita i analizira ove knjige uočit će njihov prepoznatljiv stil pun mudrosti, jezgrovitosti, jednostavnosti i srdačnosti te njihov naučni i racionalni pristup. Djela nose odlike kategoričnosti i apsolutne nespornosti. Nemoguće je da materijalističku filozofiju, ateizam i sve ostale zalutale filozofije i gledišta ubuduće iskreno brane oni koji pročitaju i ozbiljno razmisle o temama koje se obrađuju u njima. Ako, pak, budu branili, to može biti samo inatna emocionalna odbrana, obzirom da su se oni kroz ova djela uvjerili da su apsolutno pobijeni idejni oslonci ovih filozofija. Sve suvremene ateističke tendencije su idejno poražene u djelima Haruna Yahye.

Nesumnjivo, ove karakteristike potiču od nadasve efektnog stila i mudrosti Kur'ana. Sam pisac nije ponesen gordošću zbog svojih djela; jedina mu je namjera biti povod da da čitaoce usmjeri na pravi, Allahov put. Osim toga, od ovih djela autor nema nikakve materijalne zarade. Nikakvu materijalnu zaradu nemaju ni svi ostali uključeni u projekat publikovanja knjiga: od onih kojih rade na kompjuterskoj obradi teksta, dizajna stranica i korica, do onih koji su uključeni u marketing i distribuciju. Jedini im je cilj da svojim hizemtom postignu Allahovo zadovoljstvo.

Uzimajući u obzir ove činjenice, proističe da je i podsticanje na čitanje ovih djela, koja omogućavaju da se vidi ono što se prethodno nije vidjelo i koja su povod usmjeravanja na Pravi put, također jedan veoma značajan hizmet.

Umjesto preporučivanja ovih vrijednih knjiga, publikovati knjige koje mute ljudski razum, koje dovode do velikog misaonog nereda i koje su fiksirane generalnim iskustvom koje nema jak i prodoran uticaj u domenu odbrane vjere i razbijanju sumnja, će biti razlogom gubljenja vremena i truda. Sasvim je izvjesno da efektnu odbranu vjere nemaju djela koja su usmjerena ka isključivom naglašavanju autorovog književnog umijeća. Oni, pak, koji u aktualnom kontekstu gaje određene sumnje, će iz općih mišljenja čitalaca, gdje se sasvim jasno vidi efektnost ovog hizmeta, njegov uspjeh i iskrenost, moći shvatiti da je pobijanje ateizma i širenje kur'anskog morala jedini cilj djela Haruna Yahye.

Također se ne smije gubiti iz vida da je dominacija ateističke misli osnovni povod velikih svjetskih nereda, tiranija i stradanja koja doživljavaju muslimani širom svijeta. A način da se svijet oslobodi ovih nedaća leži u poražavanju ateističke misli, iznošenje vjerskih fakata i prezentiranje kur'anskog morala na način na koji to ljudi mogu poimati i sprovoditi u praksi. Uzme li se u obzir okruženje tiranije, intriga i anarhije, u koje se svijet svaki danom sve više nastoji uvući, postaje sasvim jasno da se ovaj hizmet mora obaviti što je moguće brže i efektnije. U protivnom, može biti veoma kasno.

Djela Harun Yahye, koja su u kontekstu ovog veoma bitnog hizmeta preuzela avangardnu ulogu, će, uz Božiju pomoć, biti povod da ljude u 21. st. dovedu do mira i spokojstva koji su opisani u Kur'anu, do čestitosti i pravde, do ljepota i blagodati.

Naslov originala:
Kucuk dostlarimiz
KARINCALARIN DUNYASI

Autor:
Harun Yahya

Prijevod s turskog:
Admir Muratović

Urednik:
Nedžad Latić

Lektor:
Omer Resulović

Korektor:
Muharem Đulić

Design:
Global Publishing

Izdavač:
NID Bosančica print

Za izdavača:
Nedžad Latić

Made in BiH

Sarajevo, avgust 2007

Štampa: Entegre Matbaacilik
Sanayi Cad. No: 17 Yenibosna-Istanbul
Tel: (+90 212) 451 70 70

www.harunyahya.com

ČITAOCU

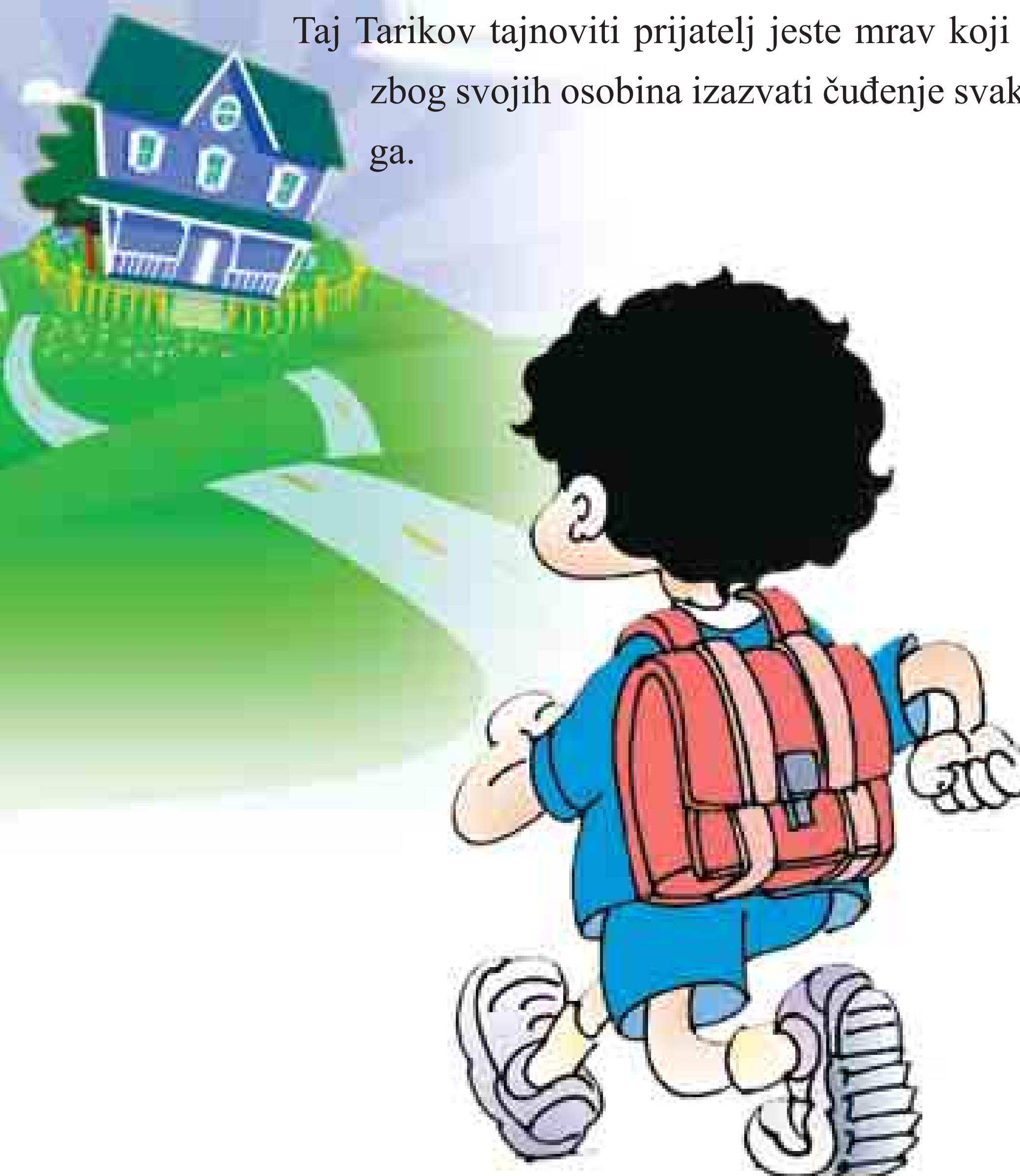
- Sve autorove knjige u svjetlu kur'anskih ajeta govore o temama koje se tiču vjere i pozivaju čitaoce da uče Božiju riječ i da žive prema njoj. Sve teme u odnosu na Allahove ajete objašnjene su tako da ne ostavljaju mjesta sumnji ili pitanjima u čitaočevom umu. Knjiga svojim stilom, koji je iskren, jasan i tečan, brine se da svako, ma kojih godina da je ili iz koje socijalne grupe dolazi, lahko može da je razumije. Zahvaljujući svojoj efektivnoj i lucidnoj naraciji ona može biti pročitana u jednom dahu. Čak i na one koji snažno odbacuju duhovnost utječu činjenice ove knjige dokumenta i oni ne mogu poricati istinitost sadržaja
- Ova ili druge autorove knjige mogu se čitati individulano ili se o njima raspravljati u grupi. Diskusija će biti od velike koristi čitaocima koji se žele okoristiti knjigom, omogućavajući im da izmjenjuju svoja razmišljanja i iskustva.
- Osim toga, doprinos publikovanju i čitanju ovih knjiga, pisanih samo za stjecanje Allahovog zaodovljstva, bit će velika korist za islam. Autorova su djela izuzetno uvjerljiva i zato, u komunikaciji istinske religije s drugim, jedna od najefektnijih metoda jeste orhabriti ih da čitaju ova djela.
- Nadajmo se da će čitalac na zadnjim stranicama pročitati preglede njegovih drugih knjiga. Ovaj bogati izvor koji se bavi vjerom veoma je koristan i čita se s velikim zadovoljstvom.
- U ovim djelima nećete, za razliku od drugih djela, pronaći autorova lična mišljenja, objašnjenja bazirana na sumnjivim izvorima, neuočljiv stil vrijedan poštovanja s obzirom na temu ili beznadežne pesimistične argumente koji izazivaju sumnju ili devijaciju.

Tarik svaki dan na putu prema školi svrati u jednu obližnju bašču zato što tamo živi jedan njemu veoma drag prijatelj. Prije nego što ode u školu obavezno navrati kod njega i često uživa u njegovom društvu zato što je on pametan kao rijetko ko drugi. Iako je mali, ima jako mnogo sposobnosti. Prije svega, veoma je vrijedan. Sve poslove

izvršava sasvim disciplinovano. Premda ne ide kao Tarik u školu, svoje svakodnevne poslove obavlja bez greške. Vjerovatno svi želite saznati ko je taj mali prijatelj. Zato odmah okrenite sljedeću stranicu.

Taj Tarikov tajnoviti prijatelj jeste mrav koji će zbog svojih osobina izazvati čuđenje svakoga.

Vjerovatno do sada niste čuli kakve sve sposobnosti ima mrav i koliko je pametan. Čak, neki misle da su mravi obične bube koje cijeli dan hodaju tamo-amo, ništa ne radeći. Oni koji tako misle neka znaju da griješe, zato što mravi, kao i sva druga živa bića, imaju sebi specifičan način življenja.

Tarik od svoga prijatelja može naučiti sve o njihovom životu. To je jedan od glavnih razloga zbog kojih Tarik svaki dan ide da razgovara sa svojim prijateljem mravom, te zbog čega toliko voli družiti se s njim.
Tarika začuđuje mnogo toga što čuje od mrava o njihovom životu. Sve to želi ispričati i svojim prijateljima. Želi da i drugi čuju koliko je njegov mali prijatelj pametan, te kakve sve sposobnosti ima.
Uredu, ali zašto sve to toliko čudi Tarika? Zašto ga toliko začuđuje taj svijet mrava? Vjerovatno i vi to želite znati. Stoga nastavite čitati dalje…

Mravi predstavljaju jedna od najzastupljenijih živih bića na Zemlji. Na svakih 40 rođenih ljudi svijet ugleda 700 miliona mrava. Dakle, broj mrava na Zemlji mnogo je veći od broja ljudi.

I porodice su mrava jako brojne. Vi, primjerice, imate porodicu od 4-5 članova. Porodice mrava nekada se mogu sastojati i od više milijardi mrava. Zamislite da vi imate na milijarde braće i sestara, biste li mogli živjeti svi u jednoj kući? Naravno da ne biste.

Osobenosti ovih malih životinja ne završavaju se na ovome. Iako ih ima na milijarde, svi žive na jednome mjestu, bez ikakavih nesuglasica i svađa. Vode jedan krajnje disciplinovan život.

Neki od članova porodice zajednički kroje, neki se bave poljoprivredom, te tako proizvode hranu, a neki čak od još manjih životinja formiraju svoje lične farme. Kao što ljudi u svojim farmama uzgajaju krave i koriste njihovo mlijeko, tako i mravi uzgajaju neke biljne bubice i koriste se njihovim mlijekom.

A sada zajedno poslušajmo direktno iz Tarikovih usta i njegovog malog prijatelja o svijetu mrava sa svim njihovim začuđujućim sposobnostima:

Tarik: “Upoznao sam ga tako što sam mu vidio malu glavu kako viri iz zemlje. Ta glava bila je malo poveća u od-

Svi mravi sa svojim izvanrednim sposobnostima dobri su krojači. Ujedinjuju se te zašivajući listove sebi prave jako lijepa gnijezda.

Mravi vratari čuvari su gnijezda. Svoje obaveze veoma uspješno izvršavaju. I drugi su mravi vrijedni. Obavljaju sve poslove u gnijezdu.

nosu na njegovo tijelo, tako da je na taj način privukla moju pažnju. Zainteresovalo me čemu ona služi, zašto viri, pa sam tako počeo posmatrati moga malog prijatelja. Ta je oveća glava na malome tijelu, ustvari, stražarila na ulazu u gnijezdo. Kako? Tako što je gledala da li mravi koji dolaze s vana pripadaju njegovoj porodici, te je na osnovu toga zavisilo da li mogu ući unutra.

Nakon toga promatranja upoznao sam se s njim i zatražio od njega da mi ispriča šta sve ima u gnijezdu. On je odmah razumio moju znatiželju, te mi je počeo pripovijedati. Naravno, prvo što me je interesovalo jeste čemu služi ta tolika glava i šta se sve nalazi u gnijezdu."

Mrav: "Prvo što ću ti reći jeste da mi svoje porodice nazivamo kolonijama. Dakle, živimo u društvima koja nazivamo kolonije. Jedan mrav s lahkoćom prepoznaje da li je neki drugi mrav iz njegove kolonije ili nije. Mrav radnik svojom antenom dotiče tijelo drugoga mrava kako bi provjerio da li pripada njegovoj koloniji, te zahvaljujući specifičnom "mirisu kolonije" to odmah utvrdi. Ako je mrav koji ulazi stranac, mi toga nepozvatog gosta, kao do-

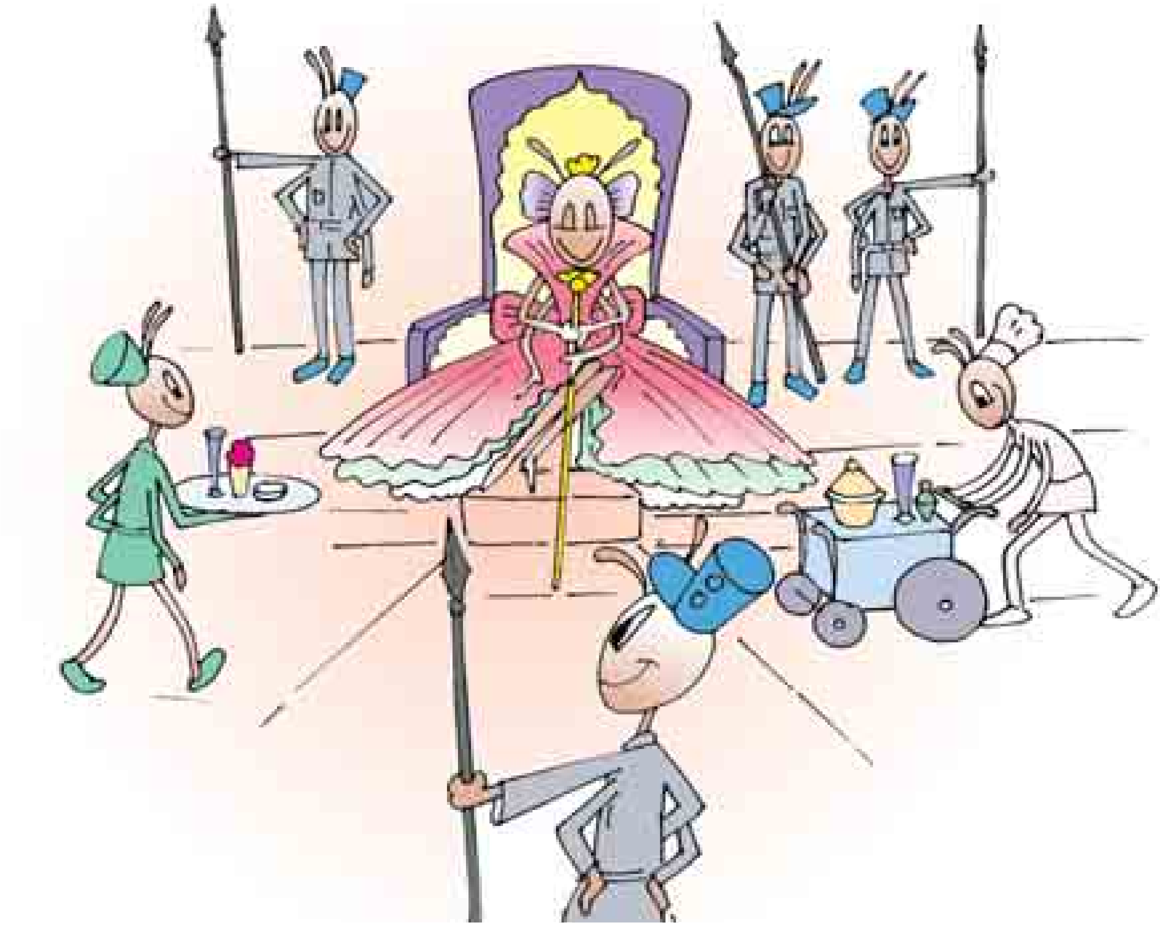
Mravi se doticanjem međusobno sporazumijevaju.

Mravi, radi svoje lične sigurnosti, ne dozvoljavaju ulazak strancima u svoja gnijezda. Čak se ne ustručavaju upustiti se i u borbu kako bi svoja gnijezda i svoje prijatelje zaštitili od stranaca.

maćini, ne puštamo unutra. Nekada čak bivamo primorani koristiti silu kako bi ga udaljili."

Tarik: "Rekao sam mu da me čudi kako se druga živa bića uopće usuđuju ući u gnijezdo pored takvog sistema sigurnosti. On se nasmijao na ovu moju reakciju te nastavi pričati, kazavši mi da će biti mnogo toga čemu ću se čuditi."

Mrav: "Ako hoćeš, sada ću ti opisati kako izgleda naše gnijezdo, jer te to, vidim, veoma zanima. Naša kolonija sastoji se od mrava kraljice, muških mrava, mrava vojnika te mrava radnika."

Svaki mrav ima svoju dužnost. I svaki je izvršava besprijekorno dobro, bez umora i bez dosade.

“Produžetak naše rase, odnosno naše vrste zadatak je kraljice i njenih muškaraca. Kraljica je od nas svih krupnija. Dužnost mrava muškaraca jeste da osiguraju kraljici da donese nove mrave na svijet. Vojnici, koji čine drugu grupu, zaduženi su da štite našu koloniju, da idu u lov i da tragaju za novim mjestima za gnijezda. Posljednju grupu čine radnici. To su mravi ženke koje nisu sposobne na svijet donijeti nove mlade. Paze na kraljicu i na mrave muškarce te čiste i hrane tek rođene mrave. I svi drugi poslovi ko-

lonije, mimo ovih, jesu poslovi mrava radnika. Oni za gnijezda kopaju nove hodnike, tragaju za hranom i stalno čiste gnijezdo. I radnici i vojnici dijele se na manje grupe. Tako postoje grupe koje imaju i svoja imena, poput imena: *uzgajači*, *graditelji*, *sakupljači* itd. Svaka grupa ima posebne dužnosti. Prva grupa, primjerice, štiti gnijezdo i prijatelje od neprijatelja, druga pravi gnijezdo, a treća ga održava."

Tarik: "Dok mi je ovo prijatelj pripovijedao, pažljivo sam ga slušao, a zatim sam ga upitao: 'Uredu, ali zar ti ne dosadi stalno stajati i tako čekati tu na ulazu? Koja je tvoja zadaća u tom dijelu posla?'"

Mrav: "Ja sam mrav radnik i dužnost mi je da obavljam posao vratara. Kao što si i primijetio, ja imam veliku glavu, a to je zato da bih mogao zatvoriti rupu na ulazu u gnijezdo. Veoma mi je drago što imam jednu ovakvu osobinu i svoj posao s užitkom obavljam. Dosada meni nije osobena, naprotiv, zadovoljstvo mi je štititi svoje prijatelje od mogućih opasnosti."

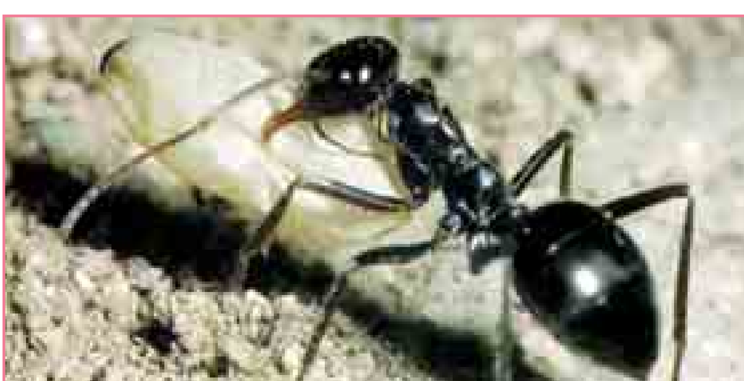
Tarik: "Ponovo me začudio ovakav njegov odgo-

Mravi radnici na zadatku…

vor. To je zbog toga što se među ljudima rijetko može naići na slučajeve ovakvog požrtvovanja i prijateljstva, a mravi, vidite, žive u miru i spokoju, bez ikakvih poteškoća."

Prema onome što je mrav ispričao svome prijatelju, može se vidjeti da u njihovom gnijezdu vlada jedna besprijekorna raspodjela poslova. "Kada sam ga upitao da li u tako disciplinovanom i prijateljskom životu ima ponašanja kao npr: 'Ja sam od tebe veći' ili, 'Ja sam od tebe jači', sa sigurnošću mi je ustvrdio da takvog nečega apsolutno nema."

Mrav: Mi smo jedna velika porodica, Tarik. Među nama nikada nema ljubomore, zavidnosti i pohlepe. U svakome momentu jedni drugima pomažemo i nastojimo, što je više moguće, služiti koloniji. Među nama sve se zasniva na temeljima požrtvovanja. Svaki mrav prvo misli na svoga

prijatelja, a tek onda na sebe. Da ti kroz jedan primjer ovo malo bolje objasnim: kad u koloniji ponestane hrane, mravi se radnici odmah preobraze u hranitelje i počnu hraniti druge mrave hranjivim materijama iz rezervnih dijelova u stomaku. Čim se u koloniji stvori višak hrane, hranitelji ponovo postaju mravi radnici.

Još prije sam čuo kako ljudi govore da postoji ljubomora među svim živim bićima. Ali ti ne vjeruj u to. Mi dobro znamo kako se trebamo ponašati kako bismo bili sretni svakoga trenutka."

Tarik: "I ja sam njemu rekao da sam na osnovu onoga što mi je kazao o sebi i o svojoj koloniji sasvim dobro razumio da je to tako. I rekao sam mu da mi je veoma drago što ga je Allah stvorio s toliko požrtvovanja i prijateljstva. Rekoh mu da sam definitivno odlučio da ću biti požrtvo-

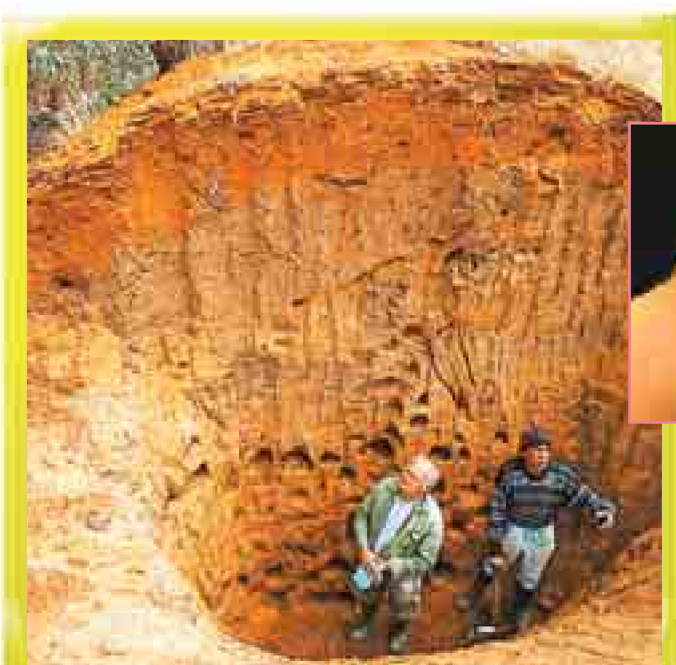
van, najmanje koliko su to oni, i da ću biti osoba lijepoga ahlaka, kakvu Allah voli.
Prošlo je sahat i više vremena. Morao sam ići na čas. Stoga sam rekao svome malom prijatelju da moram ići, ali da ću idućeg dana obavezno navratiti do njega, te da ne bih nikako volio da negdje ode."

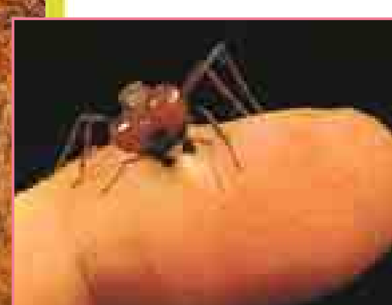
Tarik: "Sljedećeg dana ponovo sam došao na isto mjesto, gdje sam čekao svoga prijatelja. Nakon nekoliko minuta došao je i on. Rekao sam mu da sam sinoć s nestrpljenjem čekao da svane i podsjetio sam ga da mi je obećao da će mi ispričati kako izgleda njihovo gnijezdo iznutra, što me je veoma zanimalo. Tako je on odmah, jako lijepo opisujući, počeo pričati o tome."
Mrav: "Naše je gnijezdo, iako smo tako mali, veoma veliko, ali u isto je vrijeme maksimalno uređeno. Ako si stranac, ne možeš ući unutra, jer, kao što sam ti već rekao, na vratima stoji osiguranje kao što sam ja.
Unutar gnijezda teku neprestane aktivnosti. Na hiljade, čak i na milione vojnika i radnika mrava krajnje disciplinovano obavljaju svoje poslove. Izgled naše zgrade usklađen je s poslovima koji se unutar nje obavljaju. Svaki radnik ima svoj odjel, a izgled svakog odjela, kako vojnika, tako i radnika poput mene, odgovarajući je za poslove ko-

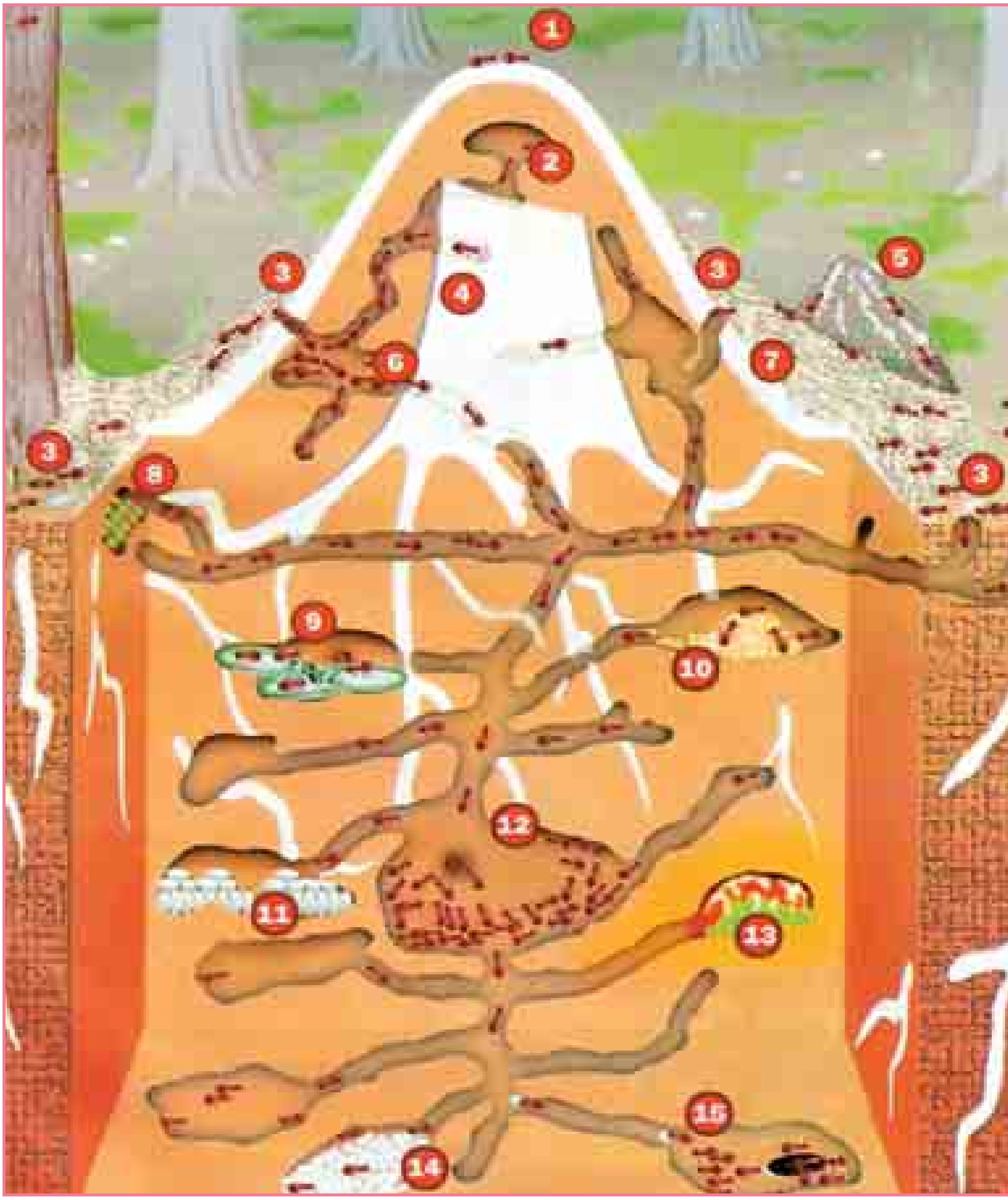
ji se u njemu obavljaju.

Dok se zgrada pravi, misli se i na najmanje potrebe. Naprimjer, ova zgrada u obliku katova usmjerena je prema unutrašnjosti zemlje kako bismo se zaštitili od sunca. Međutim, u nekim je dijelovima sunčeva svjetlost neophodna. Prema tome, takve dijelove izgradili smo na višim nivoima kako bi do njih mogla dopirati sunčeva energija. Postoje, također, odjeli koji moraju stalno biti u međusobnom kontaktu. Takve smo i napravili, da budu blizu

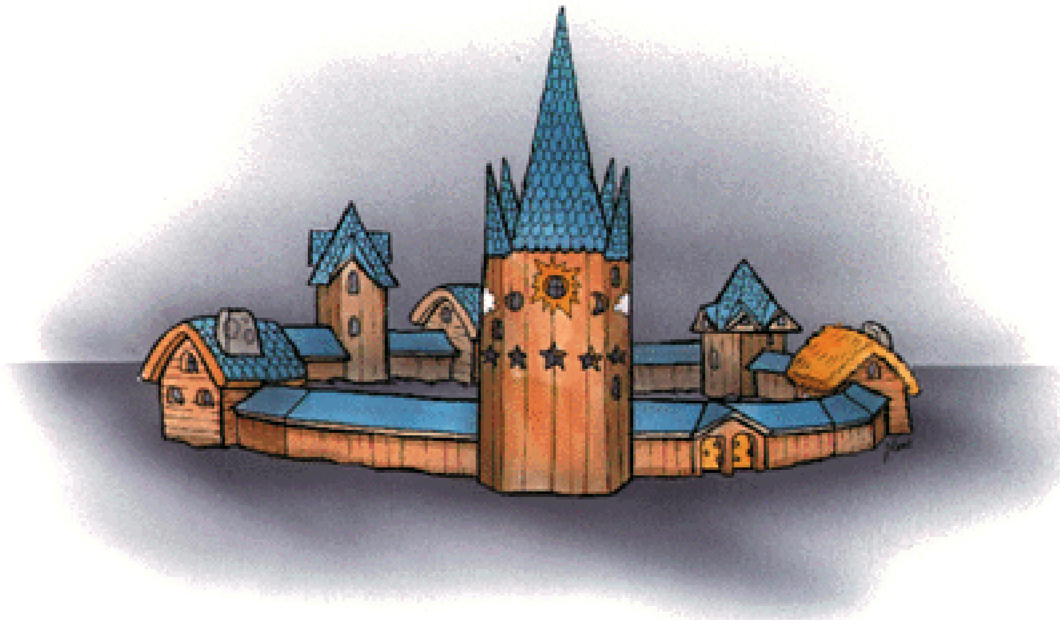

Na slici se nalazi jedan podzemni grad koji su izgradili mravi. Iako su tako mali, uspjeli su izgraditi jedan ovako veliki grad.

1. rashlađivanje, 2. bašča, 3. glavni i sporedni ulazi, 4. opremljena soba, 5. groblje, 6. soba stražarske jedinice, 7. vanjska izolacija, 8. soba gdje se hrane mladi mravi, 9. skladište mesa, 10. skladište žitarica, 11.gnijezdo za larve, 12. zimska soba, 13. odjel za zagrijavanje, 14. soba za polaganje jaja, 15. kraljevska odaja...
Bez sumnje, mravi nisu toliko pametni da sve ove detalje izgrade. Allah je Taj Koji ih je u tome nadahnuo.

jedni drugima. Depo, gdje se sakupljaju otpadne materije, napravljen je kao poseban odjel u jednom uglu zgrade. Skladište sa stvarima koje su nam svakodnevno potrebne napravljeno je na mjestu kojem se s lahkoćom može prići. I da ne zaboravim, tačno na polovici zgrade nalazi se jedan salon do kojeg dopire sunčeva energija, gdje se svi okupljamo kada za to postoji potreba.“

Kuća koju naprave mravi za njih je jedan pravi dvorac.

Tarik: “Kada sve ovo čuh, s čuđenjem upitah svoga malog prijatelja: ‘Je li sve ovo, doista, vi radite?’ Nisam znao da mravi mogu ovako raditi, poput pravih majstora i inžinjera. Ljudi idu godinama i godinama u školu, moraju mnogo učiti da bi mogli napraviti ovako divne zgrade. A da li se vi uopće obrazujete?’ Moj mali prijatelj, da bi još više izazvao moje čuđenje, nastavi pripovijedati.”

Mrav: “Ne, Tarik. Mi se rađamo sa sposobnostima kao što je ova da možemo praviti zgrade. Iako nas niko nikada tome nije učio, dobro znamo gdje ćemo šta napraviti. Stani još malo, nisam završio s pripovijedanjem. Ispričat ću ti još toga što će te začuditi.

Kao što sam rekao, naše zgrade, u odnosu na veličinu naših tijela, izuzetno su velike. Ali, uprkos tome, u njima vlada uvijek ista temperatu-

ra. Naša gnijezda imaju jedan veoma napredan sistem zagrijavanja. Zahvaljujući tome sistemu unutra vlada uvijek odgovarajuća klima. Da bismo to ostvarili, vanjski dio naših kuća prekrivamo određenim materijalima potrebnim za prolaz toplote u unutrašnjost. Zimi sprečavamo ulazak hladnoga vazduha, a ljeti toploga, te na taj način dobijamo željenu temperaturu."

Tarik: "Bez sumnje, da se nisam upoznao s ovim mojim malim prijateljem, teško bih povjerovao da sve ovo prave mravi. Ovo svoje razmišljanje ovako sam njemu prenio: "Da mi je ko prije pričao o ovakvom gnijezdu, da me je neko pitao ko bi nešto ovako mogao napraviti, prije nego što si mi ti o tome pričao, na pamet bi mi pale različite stvari. Rekao bih da se takvo jedno gnijezdo može napraviti uz korištenje visoke tehnologije, radom profesional-

nih lica. Da mi je neko rekao da to nije proizvod visoko obrazovanih ljudi, nego da su to mravi napravili, u to apsolutno ne bih povjerovao.

I dok mi je sve to moj mali prijatelj objašnjavao, nekoliko stvari mi je prošlo kroz glavu. Počeo sam drugačije gledati na ova mala bića, za koja bi se moglo reći da su sposobnija i od ljudi. Tako mi je još više postalo jasno da je mrave stvorio Allah, i da oni svaki svoj pokret izvode po Njegovom nadahnuću. U protivnom, ništa od ovoga ne bi mogli postići.

I dok sam tako razmišljao, moj mali prijatelj nastavio je pripovijedati. Kako je on pripovijedao, tako sam ja postajao sve znatiželjniji, i mnoge su mi stvari padale na pamet za koje sam ga želio pitati. Rekoh mu da želim da mi priča o još nekim drugim njihovim sposobnostima, primjerice, želio sam čuti kako se to oni bave poljoprivredom. Jer kako se jedan mrav, tako mali, može baviti poslom koji je

Travari sijeku lišće kao pravi majstori.

i za čovjeka težak, a uz to bez ikakvog alata?!”

Mrav: “Prije svega, da ti još nešto kažem što nisi znao o nama. Tako će biti lakše odgovoriti na ovo tvoje pitanje. Koliko god mi, mravi, izgledali slični jedni drugima, načinom življenja i nekim fizičkim osobinama ipak pripadamo različitim skupinama. Postoji oko 8 800 vrsta mrava. Svaka vrsta ima sebi svojstvene osobine. Tako postoji i jedna skupina koja se bavi poljoprivredom. Sada ću ti pričati o mravima *rezačima listova*, koji se bave zemljoradnjom a koji se pored drugih imena nazivaju i travari.

Njihova najvažnija osobina jeste mogućnost da na glavama u gnijezda nose dijelove ranije otrgnutih listova. U tu svrhu prvo

1. Listovi koji stignu u gnijezdo cijepaju sa na manje dijelove.
2. Žvačući listove, od njih naprave kašu.
3. Ova kaša prostire se po suhim listovima u novim sobicama.
4. Na ovu kašu stavljaju se dijelovi gljiva iz drugih sobica.
5. Jedna velika grupa mrava čisti dvorište i uklanja nepotrebne stvari.

pripreme put kako bi se mogli kretati bez poteškoća. Put koji koriste prilikom prijenosa listova do gnijezda izgleda kao jedan pravi mali bulevar. Dok se njime *travari* polahko kreću, na stranu sakupljaju treščice, šljunak, pijesak i travu, te tako sebi naprave jedan veoma čist put."

"I nakon dugog rada taj bulevar postane jedan pravi i ravni put, kao da je pravljen posebnim alatima. Tako *travari* idu tim putem u svoja gnijezda, skriveni ispod listova koje nose u svojim čvrstim i zdravim čeljustima."

Tarik: "Jeste li to rekli: 'skriveni ispod listova?' Zbog čega se kriju?"

Mrav: "Postoje situacije kada mravi moraju biti oprezni, Tarik. Naprimjer, travari, mravi srednje veličine, gotovo

cijeli dan provode izvan gnijezda noseći listove. Prilikom nošenja listova otežana im je mogućnost samozaštite, jer listove nose vilicama koje inače koriste za ličnu zaštitu."

Tarik: "Pa ko ih onda štiti u takvim situacijama?"

Mrav: "Uz mrava koji nosi list uvijek ide jedan drugi mrav radnik, manji od njega. On se popne na list koji nosi veći mrav te promatra. Ukoliko bi naišli na nekog neprijatelja, manji mrav bi odmah skočio u zaštitu svoga prijatelja."

Tarik: “Još jedan nevjerovatan primjer požrtvovanja. Ali mene još nešto interesuje; Za šta *travari* koriste te listove? Zašto ih stalno, s toliko truda, sakupljaju?”

Mrav: “To je vezano za poljoprivredu. *Travari* na tim listovima uzgajaju gljive. Oni ne jedu listove, nego ih žvaču te ih tako pretvore u kašu. Kašu zatim smještaju u sobe ispod zemlje. U njima na listovima uzgajaju gljive. Na taj način od sjemena izraslih gljiva dobijaju za sebe hranu. Milion pitanja kao što je npr. pitanje: ‘Kako ovako mali mravi mogu raditi ovakve nadnaravne poslove?’, prolazi kroz tvoju glavu, zar ne?”

Tarik: **“**Da. Uistinu pokušavam na osnovu onoga što mi ti pripovijedaš razumjeti kako to sve mravima polazi za rukom. Naprimjer, ja tako lahko ne mogu uzgajati gljive. Za to bih morao pročitati mnogo knjiga ili bih morao pitati nekoga ko to zna raditi. Znam da *travari* nisu išli u školu za to.

Sada mi je jasno odakle *travarima*, tebi i svim ostalim mravima tolike sposobnosti. Vi ste od rođenja isprogrami-

rani da možete raditi sve te poslove. Primjerice, *travari* su došli na svijet znajući kako da se bave zemljoradnjom.

Allah je Taj Koji je stvorio sva živa bića, sa svim svojim sposobnostima. Allah je, bez sumnje, i vas stvorio, sa svim ovim začuđujućim vještinama."

Mrav: "U pravu si, Tarik. Sve ovo mi od rođenja znamo. Allah nas je stvorio i sve nam ovo kao blagodat podario."

Tarik: "Sati su prolazili. Morao sam ići u školu. Zahvalio sam mu se i otišao. Dok sam išao putem, u ušima mi je još uvijek odjekivalo ono što mi je pričao moj mali prijatelj. Nastavio sam razmišljati.

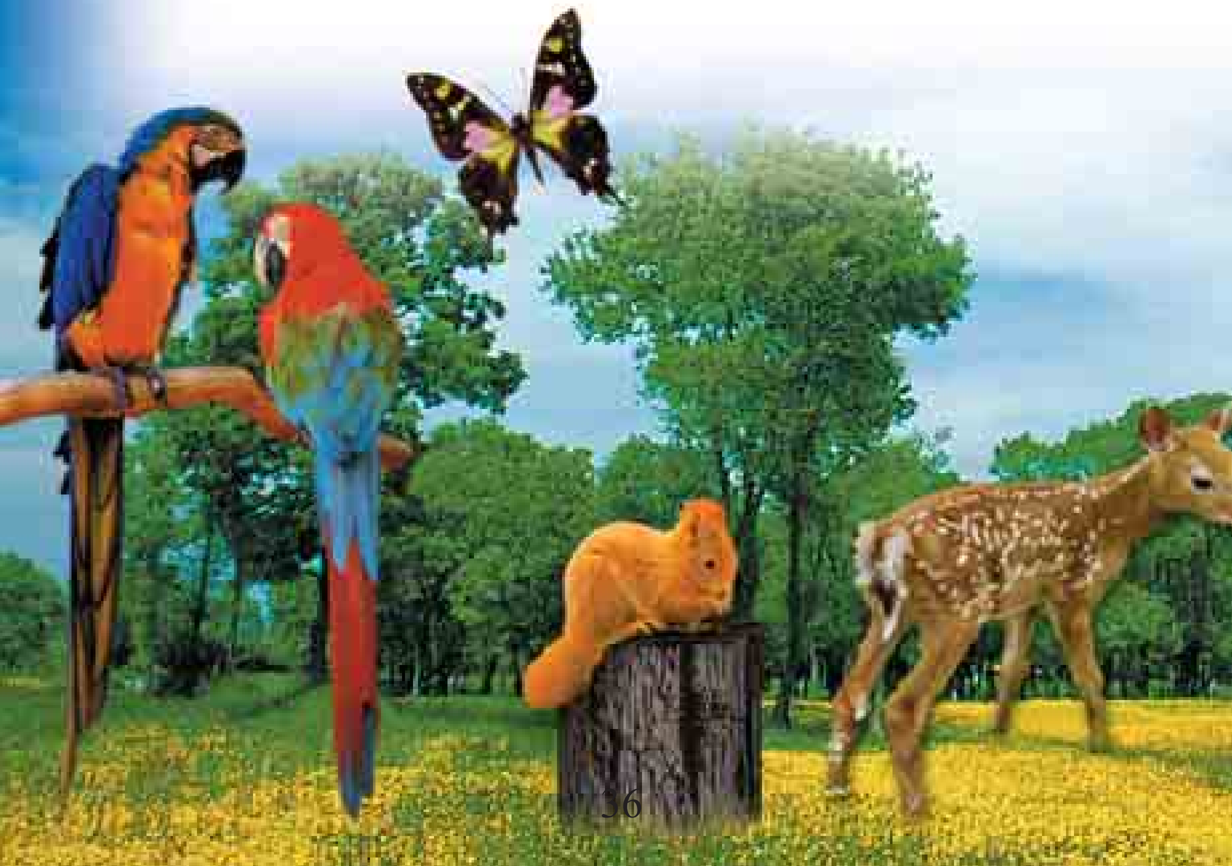

Travari, dok nose listove.

Ovo mi je prolazilo kroz glavu:

’Vješti postupci koje izvode mravi pokazuju da su jako pametni. Ali oni nisu sami od sebe tako pametni. Oni su mala živa bića. Allah je Taj Koji ih je stvorio i Koji im je, kao i ljudima, pamet darovao. Allah je dao da oni postoje i da bi dokazao Svoje postojanje te da bi pokazao neprikosnovenost u Svome stvaranju, Svojom mudrošću i htijenjem dao je tim malim bićima da rade nevjerovatne poslove.

Eto, i moj je prijatelj od rođenja tako pametan, vješt i požrtvovan. Sve što rade samo upućuje na Allahovu moć i mudrost.’

Nakon ovih razmišljanja o nekim stvarima o kojima sam ranije drugačije razmišljao, stekao sam pravu istinu. Shvatio sam da su stvari koje sam često slušao od nekih svojih prijatelja, kao što je tvrdnja da su sva živa bića slučajno nastala, da su se sve njihove sposobnosti kod njih, vremenom, sasvim slučajno razvile - jedna čista laž. Kako to može biti istina? Razmisli malo, kako se živa bića koja su, navodno, slučajno nastala mogu tako međusobno sporazumijevati? Kako mogu živjeti bez ikakvih nesuglasica i kako mogu praviti tako lijepa gnijezda? Pored toga, da su svi ovi mravi nastali slučajno i da žive da bi svaki sebe štitio od drugoga, kako se onda oni toliko žrtvuju jedni za druge?”

“Cijeli dan u školi sam o tome razmišljao. Odlučio sam da, kad se navečer vratim iz škole, učim Kur’an, koji je Allah ljudima poslao, i prvi ajet koji sam proučio bio je sljedeći:

> ***U stvaranju nebesa i Zemlje i u smjeni noći i dana su, zaista, znamenja za razumom obdarene. Za one koji i stojeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju.Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u vatri! (*****Ali Imran, 190-191)**

Uopće ne sumnjajući, povjerovao sam da je samo Allah Taj Koji je stvorio mrava, mene, moga oca, mamu, brata i sve drugo čime sam okružen. Moj mali prijatelj još jednom me je podsjetio na jednu najveću istinu na ovome svijetu, a to je da mimo Allaha nema drugog stvaraoca. Mislim da ćete i svi vi konačno razumjeti pravu istinu i da ćete shvatiti da je Allah Taj Koji je sve stvorio. Reći ćete

da je Darwin, koji je tvrdio da živa bića nisu stvorena, nego da su slučajno nastala, jedan veliki lažov.

Ne možemo pomišljati da je sve nastalo slučajno, a među nama živi biće s toliko velikim sposobnostima.

Prema tome, ako i vi jednog dana naiđete na nekog ovako dobrog prijatelja, nemojte zaboravtiti da morate naučiti mnogo čega. I vi malo razmišljajte o bezgraničnim Allahovim mogućnostima, Koji je i ovog mog malog prijatelja stvorio. Ako naiđete na nekog lašca kao što je Darwin, predočite mu sve ove sposobnosti naših malih prijatelja i objasnite mu da nikada niste vjerovali, a nećete ni vjerovati u njegove besmislene laži.”

Hvaljen neka si!,
rekoše oni, 'Mi znamo
samo ono čemu si nas
Ti poučio; Ti si
Sveznajući i Mudri.'
(El-Bekara, 32)

